

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1966-1967.

8 DECEMBRE 1966.

**Projet de loi contenant le budget du Ministère
des affaires économiques pour l'exercice 1967.**

AMENDEMENT PROPOSE
PAR M. BARBEAUX et consorts.

TABLEAUX.

TITRE II.

Dépenses extraordinaires.

CHAPITRE III.

Transferts de capitaux.

*Transferts de capitaux aux fonds et aux institutions
publiques sans caractère d'entreprise.*

Inscrire un article 61.03 libellé comme suit :

ART. 61.03.
(nouveau).

*Article 61.03. — Prise en charge des expropriations
en vue de la création d'un synchrotron du C.E.R.N.
(Centre Européen de Recherches nucléaires) à Focant
(Beauraing).*

» Engagements.

» Autorisations nouvelles en 1967 : cent millions de francs.

» Ordonnancements.

» Autorisations nouvelles en 1967 : cent millions de francs ».

R. A 7227

Voir :

Documents du Sénat :

5-XII (Session de 1966-1967) : Projet de loi;
60 (Session de 1966-1967) : Rapport.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1966-1967.

8 DECEMBER 1966.

**Ontwerp van wet houdende de begroting van het
Ministerie van economische zaken voor het
dienstjaar 1967.**

AMENDEMENTEN VAN
DE H. BARBEAUX c.s.

TABELLEN.

TITEL II.

Buitengewone uitgaven.

HOOFDSTUK III.

Vermogensoverdrachten.

*Vermogensoverdrachten aan fondsen en aan open-
bare instellingen zonder bedrijfskarakter.*

Een artikel 61.03 in te voegen, luidende :

ART. 61.03.
(nieuw)

« *Artikel 61.03. — Tenlasteneming van de onteige-
ningen voor de bouw van een synchrotron van het
E.C.K.O. (Europees centrum voor Kernonderzoek) te
Focant (Beauraing).*

» Vastleggingen.

» Nieuwe machtigingen in 1967 : 100 miljoen frank.

» Ordonnanceringen.

» Nieuwe machtigingen in 1967 : 100 miljoen frank.»

R. A 7227

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

5-XII (Zitting 1966-1967) : Ontwerp van wet;
60 (Zitting 1966-1967) : Verslag.

Justification.

Répondant à ma question relative aux chances que réunissait des maintenant le village de Focant (près de Beauraing) de voir s'installer sur son territoire un important laboratoire équipé d'un accélérateur de particules de 300 GeV, M. le Ministre des Affaires Economiques me faisait part par écrit, le 7 juillet 1966, de cette information particulièrement importante :

« En décembre 1964, le Gouvernement, en réponse à un questionnaire transmis par le CERN, a fait parvenir à cette organisation des dossiers aussi complets que possible mettant en valeur les aptitudes des sites proposés par la Belgique (à savoir les sites de Maissin-Jehonville, de Bertrix et de Focant) à satisfaire aux exigences du projet sous les divers aspects de l'étendue et de la configuration des terrains, des caractéristiques techniques du sol, des services nécessaires au fonctionnement de l'accélérateur, de l'infrastructure, des communications, des conditions de vie du personnel, etc... »

» L'année 1965 a été consacrée à une étude conjointe par des experts belges et par des experts du CERN des caractéristiques techniques des terrains proposés. Cette étude a porté essentiellement sur la stabilité sous charge du socle et sur le relief des terrains, critères impératifs et déterminants d'une première sélection.

» Au terme de cette étude, seul, le site de Focant a été reconnu valable.

» Une étude similaire a été menée de pair en ce qui concerne les sites présentés par les autres Etats.

» Les experts du CERN viennent de soumettre au conseil de l'organisation un premier rapport général au sujet de l'ensemble des sites proposés. Une dizaine d'entre eux restent en compétition. Le choix définitif du site n'interviendra, selon toute vraisemblance, que dans le courant de l'année 1967.

» Au cours de la présente année, les autres aspects du projet seront examinés d'une façon plus approfondie en collaboration avec les experts du CERN.

» Sur les plans économique et social, le pays sélectionné bénéficiera d'avantages considérables; son industrie sera mieux placée pour enlever les commandes.

» L'impact régional sera énorme : outre les emplois pour lesquels il sera fait appel à des nationaux, le nouveau centre occupera de 3 à 4.000 physiciens et spécialistes des divers Etats membres, qui s'installeront dans la région avec leur famille. Les répercussions pour le secteur tertiaire seront également très importantes ».

Faisant suite à une information de presse selon laquelle la décision aurait été prise, le Ministre des Affaires Economiques m'informa en outre par sa lettre du 13 octobre 1966 :

« S'il est exact que le site de Focant a été retenu il faut ajouter qu'il l'a été, après une première sélection, avec une dizaine d'autres, présentés par différents pays européens.

» Des études plus approfondies doivent encore être menées sur ces différents sites et ce n'est que vers fin de 1967 ou au début de 1968 que le C.E.R.N. fixera son choix définitif ».

Il est bien évident qu'une compétition très vive va se jouer entre ces dix Etats. Il n'est pas moins certain que c'est celui qui apportera l'aide la plus importante à la réalisation de l'infrastructure et à l'équipement global qui l'emportera.

L'enjeu est si considérable pour cette région de Wallonie, le Sud-Est couvre le tiers du territoire national, que le Pays doit tout mettre en œuvre pour obtenir cette implantation sur son territoire.

Les sommes que devra mettre le Gouvernement à la disposition du C.E.R.N. peuvent paraître considérables; en réalité,

Verantwoording.

In antwoord op mijn vraag in hoeverre er nu al kans bestaat dat op het grondgebied van de gemeente Focant (bij Beauraing) een belangrijk laboratorium, uitgerust met een versneller van 300 GeV, zal worden opgericht, heeft de Minister van Economische Zaken mij op 7 juli 1966 schriftelijk de volgende zeer belangrijke inlichtingen verstrekt :

« In december 1964 heeft de Regering, in antwoord op een vragenlijst van het E.C.K.O., aan deze organisatie zo volledig mogelijke dossiers doen toekomen, waarin zij in het licht stelt dat de door België voorgestelde plaatsen, te weten Maissin-Jehonville, Bertrix en Focant) voldoen aan de eisen die in het plan worden gesteld op het stuk van de uitgestrektheid en de staat van de terreinen, de technische kenmerken van de bodem, de nodige diensten voor de werking van de versneller, de onderbouw, de verkeersmiddelen, de levensomstandigheden van het personeel, enz.

» In 1965 hebben Belgische deskundigen en deskundigen van het E.C.K.O. samen de technische eigenschappen van de voorgestelde terreinen onderzocht. Dit onderzoek betrof hoofdzakelijk de stabiliteit van het basement onder belasting en het reliëf van de terreinen, welke normen gebiedend zijn voor een eerste selectie.

» Na afloop van dit onderzoek, is gebleken dat alleen Focant in aanmerking kan komen.

» Tegelijkertijd is een soortgelijke studie verricht betreffende de vestigingsplaatsen die de andere staten hebben voorgesteld.

» De deskundigen van het E.C.K.O. hebben zopas aan de raad van de organisatie een eerste algemeen rapport voorgelegd over de verschillende voorgestelde plaatsen. Een tiental ervan blijven nog aangehouden. De definitieve keuze zal naar alle waarschijnlijkheid eerst in 1967 worden gedaan.

» In 1966 zullen de overige aspecten van het plan grondiger worden bestudeerd, in overleg met de deskundigen van het E.C.K.O.

» Het gekozen land zal aanzienlijke economische en sociale voordelen genieten; zijn industrie zal het best geplaatst zijn om de bestellingen in de wacht te slepen.

» De regionale weerslag zal enorm zijn : afgezien van de betrekkingen waarvoor een beroep zal worden gedaan op de plaatselijke arbeidskrachten, zal het nieuwe centrum 3 à 4.000 fysici en specialisten uit de verschillende lid-staten tewerkstellen, die zich met hun gezin in de streek zullen komen vestigen. Ook de weerslag op de tertiaire sector zal belangrijk zijn. »

Naar aanleiding van een bericht in de pers dat de beslissing zou gevallen zijn, heeft de Minister van Economische Zaken mij in zijn brief van 13 oktober 1966 medegedeeld wat volgt :

« Het is juist dat Focant als vestigingsplaats aangehouden is, maar dit gebeurde bij wijze van eerste selectie samen met een tiental andere plaatsen die door verschillende Europese landen zijn voorgesteld.

» Deze verschillende vestigingsplaatsen moeten nog grondiger bestudeerd worden en het is slechts einde 1967 of begin 1968 dat het E.C.K.O. een definitieve keuze zal doen. »

Het spreekt vanzelf dat de wedijver tussen deze tien staten zeer groot zal zijn, maar het is ook zeker dat de Staat die het meest steun verleent bij de totstandbrenging van de infrastructuur en de globale uitrusting, het pleit zal winnen.

De inzet voor deze streek van Wallonië is zo belangrijk — het Zuid-Oosten omvat één derde van het nationaal grondgebied — dat het land alles in het werk moet stellen om te verkrijgen dat het laboratorium op zijn grondgebied wordt gevestigd.

De bedragen die de Regering voor het E.C.K.O. beschikbaar zal moeten stellen, kunnen aanzienlijk lijken, maar verge-

si on les compare à celles consacrées à l'infrastructure portuaire maritime et routière de la moyenne et de la basse Belgique, elles représentent bien peu de chose.

Cette réalisation entraînera tout d'abord l'expropriation de près de 2.000 hectares de terrains. Un village d'un peu plus de 300 habitants devra faire place à un vaste complexe résidentiel et autre.

Compte tenu des terrains et d'une centaine d'habitations et bâtiments agricoles, d'une part, et des graves inconvénients qui en résulteront pour la population à laquelle une juste indemnisation devra être accordée, d'autre part, il s'avère que l'Etat belge devra y consacrer près d'un milliard de francs. Cette somme pourra être étalée sur quelques années qu'il semble impossible de préciser actuellement.

Afin que le Gouvernement et le Parlement affirment dès maintenant leur volonté de doter le Sud-Est de cette réalisation, il est souhaitable que le budget de 1967 prévoit un premier crédit de 100.000.000 de francs.

En 1968, il faudra prévoir bien davantage. Le planning qui nous sera présenté par le C.E.R.N. nous permettra de déterminer le montant du crédit non seulement pour 1968 mais également pour les exercices suivants.

V. BARBEAUX.

F. CUVELLIER.

V. BILLIET.

leken met die welke besteed worden aan de infrastructuur van havens, scheepvaart en wegen van Midden- en Laag-België, zijn ze wel zeer klein.

Er zal in de eerste plaats bijna 2.000 ha grond moeten worden onteigend. Een dorp van iets meer dan 300 inwoners zal plaats moeten maken voor een groot complex woningen en andere voorzieningen.

Rekening houdend met de gronden en een honderdal woningen en landbouwgebouwen, enerzijds, en met de grote zwaarigheden voor de bevolking aan wie een billijke vergoeding zal moeten worden uitgekeerd, anderzijds, ziet het er naar uit dat de Belgische Staat ongeveer 1 miljard frank zal moeten besteden. Dit bedrag zal kunnen gespreid worden over een aantal jaren, dat nu nog niet kan worden bepaald.

Maar opdat de Regering en het Parlement nu reeds hun wil zouden te kennen geven om dat project in het Zuid-Oosten te realiseren, is het wenselijk dat de begroting voor 1967 in een eerste krediet van 100 miljoen zou voorzien.

In 1968 zal heel wat meer moeten worden uitgetrokken. Het tijdschema dat het E.C.K.O. ons zal voorleggen zal het mogelijk maken het bedrag van het krediet niet alleen voor 1968 maar ook voor de volgende dienstjaren te bepalen.